

KORAK keskkonnamõju strateegiline hindamine

KSH aruande avalik arutelu
26. märtsil 2007

Estonian, Latvian & Lithuanian Environment

Objekt

Kiirgusohutuse riiklik
arengukava 2007-2017
(edaspidi – KORAK).

Üldeesmärk

... on tagada kiirgusohutus
Eesti Vabariigis.

Strateegilised eesmärgid

1. vähendada radioaktiivsete jäätmetega ning jäätmete käitlemisega seotud ohte;
2. tagada valmisolek reageerimiseks kiirgushädaolukorras;
3. suurendada teadlikkust kõrgenenud looduskiirguse allikatest;
4. tagada kiirguse optimeeritud kasutamine meditsiinis.

Optimeeritud süsteemi loomine tagamaks kiirgusohutus Eesti Vabariigis

KSH vajadus

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 33 lõike 1 punkt 1.

KSH osapooled

Arengukava koostaja:

Keskkonnaministeeriumi
juhitud tööühm

Ekspert: ELLE OÜ

Otsustaja: Vabariigi Valitsus

Järelevalvaja ja KSH aruande
kinnitaja:

Keskkonnaministeerium

KSH eesmärk

- tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse;
- edendada säästvat arengut;
- Osaleda arengukava koostamise protsessis ning suunata seda lähtuvalt keskkonnakaalutlustest;
- välja tuua ning hinnata arengukavas kavandatud meetmete ja tegevuste võimalikud keskkonnamõjusid;
- välja pakkuda võimalike negatiivsete mõjude leevendamise võimalusi ja positiivsete mõjude suurendamise võimalusi.

KSH ulatus

Riiklik arengukava → Eesti
Vabariigi piires

Hindamise käigus osutati
juhtudele, mil arengukava
rakendamisega võib tõenäoliselt
kaasneda piiriülene
keskkonnamõju.

Mõju hindamise detailsus

Eesmärkide saavutamiseks kavandatud meetmete ja tegevuste keskkonnamõju strateegiline hindamine.

Määramatuse tase

Tingituna strateegilise planeerimisdokumendi kehtestamise tasemest on määramatuse tase antud hindamise puhul suhteliselt suur.

Huvirühmad

- Keskkonnaministeerium
- Keskkonnateenistused (Harjumaa ning Ida-Virumaa)
- Keskkonnainspeksioon
- Kiirguskeskus
- Siseministeerium ning Päästeamet
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (A.L.A.R.A)
- Sotsiaalministeerium
- Haridus- ja Teadusministeerium
- Rahandusministeerium
- Kultuuriministeerium (Muinsuskaitseamet)
- Põllumajandusministeerium
- KOV (Linnade Liit, Maaomavalitsuste Liit, Sillamäe ja Paldiski Linnavalitsus, Saku ja Saue Vallavalitsus)
- Eesti Keskkonnaühenduste Koda
- Kõrgendatud kiirgustasemega piirkonna elanikud
- Laiem avalikkus

Metoodika

Andmete kogumine (kirjalikud ning suulised allikad, asukoha külastused)

Analüüs (võrdlus, eksperthinnangud jne)

Aruande koostamisel lähtutakse KMH ja KKJS seaduse §40 nõuetest ning kasutatakse asjakohaseid rahvusvahelisi juhendmaterjale.

Õiguslik alus

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (RT I 2005, 15, 87)

KMH ja KKJS seaduse rakendusaktid

Teiste keskkonnaalaste õigusaktidega kehtestatud normid

Alternatiivsed arengustsenaariumid

0-ALT: tõenäoline areng juhul,
kui arengukava ellu ei viida

ALT 1: Kiirgusohutuse riiklik
arengukava aastateks 2007-
2017

Eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Mõjuvaldkonnad

- Inimese tervis, vara ja heaolu;
- Bioloogiline mitmekesisus, taimed ja loomad;
- Pinnas;
- Pinna- ja põhjavesi;
- Välisõhk;
- Jäätmeteke;
- Kaitsealad (Natura 2000), kaitsealused üksikobjektid ja liigid.

Eeldatavalt kaasnev keskkonnamõju

Hinnatati nii:

- vahetut;
- kaudset;
- kumulatiivset;
- sünergilist;
- lühi-ja pikaajalist;
- positiivset kui ka
- negatiivset mõju.

Kavandatud tegevuse keskkonnamõju analüüs

Arengukava eesmärk –
kiirgusohutuse tagamine

**Eesmärk iseenesest on juba
positiivne!!!**

Tähelepanu juhiti tegevuste
efektiivsusele ning nende läbi
viimise võimalikele
keskkonnamõjudele.

Kiirguskaitse infrastruktuur

KSH läbiviijate arvamus:

- Iga muutusega kaasneb süsteemi ajutine häiring;
- Sisseelamisperiood on lõppenud – järelkult vajalikud teatavad muutused;
- Suuremad struktuurimuudatused peavad olema põhjendatud ja läbi kaalutud - vajalikud täiendavad uuringud.

Põhieesmärk: kiirgus- ja keskkonnakaitse!!!

Radioaktiivsete jäätmete käitlemine

- Üldjoontes arengukava vastab rahvusvahelistele üldtunnustatud põhimõtetele jäätmekäitlusvaldkonnas
- Radioaktiivsete jäätmete lõppladustuspaik:
 - Põlvkondadeülene mõju;
 - Vajalik 50 aasta pärast.

Radioaktiivsete jäätmete
käitlemise mõjude vältimine ja
vähendamine.

Kiirgushädaolukorrad

- Ennetamine
 - Riskianalüüs;
 - Identifitseeritud riskid;
 - Riskide vältimine ja vähendamine.
- Valmisolek hädaolukorraks
 - Ametkonnad ja elanikkond!

Suuremat tähelepanu tuleks pöörata ennetamisele!

Looduskiirgus ja kiirgusteadlikkus

- Olulisem mõju pärineb:
 - Radoon siseõhus;
 - Radionukliidid joogivees.

Suuremat tähelepanu tuleks pöörata rahva teadlikkuse tõstmisele rohujuure tasandil, et võimaldada teadlikke valikuid!

Meditsiinikiiritus

Kiirguse kasutamine peab olema põhjendatud.

Saadav kasu peab olema suurem, kui kiirguse negatiivne mõju!

Riskide leevendamise võimalused

- Rakendada üldtunnustatud keskkonnakaitse printsiipe:
 - Ettevaatusprintsiiip;
 - “Saastaja maksab” printsiip;
 - jne

Soovitused keskkonnaseire korraldamiseks

KSH läbiviijad soovitavad keskkonnaseirel järgida arengukava eesmärkide saavutamise indikaatoreid (vähemalt 2 korda arengukava perioodi jooksul).

Avalikkuse kaasamine

- Programmi koostamine
- Avalikkuse ja huvipoolte kaasamine programmi arutellu
- Ettepanekud
- **Aruande väljapanek ja tutvustamine avalikkusele ning huvipooltele**
- Ettepanekud, nende kaalutud ja põhjendatud arvestamine
- Lõpliku aruande esitamine otsustajale

Kokkuvõte

- Eelistatud on alternatiiv 1 – ellu viia KORAK
- KORAKis kavandatud meetmete ja tegevuste elluviimisel tuleb arvestada nende ohutust nii inimese tervisele kui ümbritsevatele keskkonnale.

Täna tähelepanu eest!

